

ERIKOISKULJETUKSET

1. Yleistä

- 1.1. Ulottumamitat ylittävien, ylimassaisten tai -mittaisten kuormien sekä suurkuormausvaunuissa kuljetettavien kuormien (jäljempänä erikoiskuljetusten ja suurkuormausvaunussa kuljetettavien kuormien) kuljettaminen Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä edellyttää etukäteissopimista (ennen kuljetussopimuksen tekemistä tapahtuvaa) lähettävän ja vastaanottavan kuljetusyhtiöiden välillä.

Kuljetusyhtiö, joka ottaa kuorman vastaan rautatieraja-asemalla, sopii kolmansiin maihin kuljetettavien erikoiskuljetusten ja suurkuormausvaunussa kuljetettavien kuormien kuljettamisesta kuljetusyhtiöiden kanssa, jotka osallistuvat kuljetukseen muilla rataverkoilla. Tämä kuljetusyhtiö vastaa myös tarvittavien erikoiskuljetus- ja suurkuormausvaunulupien hankkimisesta kuljetusyhtiöiltä, joiden kanssa se sopii kuljettamisesta.

Kuljettamisesta on sovittava etukäteen, jos:

- tavarat ylittävät poikittaissuunnassa Venäjällä sovellettavan kuormaulottuman tai erityisulottuman, jotka on esitetty taulukossa 1 ja kuvissa 1 ja 2, tai Suomessa sovellettavan kuormaulottuman, joka on esitetty taulukossa 2 ja kuvassa 3;
 - yksittäisen tavarakollin paino on yli 60 t;
 - tavarat ovat ylimittaisia:
 - a) yli 18 m pitkiä, tai joiden pituuden suhde vaunun telikeskiöväliin on yli 1,41 ja ne kuormataan yhden vaunun kannatukselle, tai-tavarat ulottuvat yli 400 mm toisen tai molempien puskinpalkkien ulkopuolelle;
 - b) niitä kuljetetaan vaunussa, jonka telikeskiöväli on vähintään 17 m; lukuun ottamatta kontteja ja puutavaraa, kun niitä kuljetetaan tarkoitusta varten olevissa matalalaitaisissa avovaunuissa;
 - c) niitä kuljetetaan yhteenkytketyssä vaunuryhmässä ja kuormataan kahden vaunun kannatukselle kääntötukea apuna käyttäen (esimerkiksi rautatiekiskot tai pyöreät betoniteräket); tai
 - tavaroita kuljetetaan suurkuormausvaunussa.
- 1.2. Lähettäjä tekee tilauksen, jossa se pyytää lähetysmaahan kuljetusyhtiötä sopimaan etukäteen (ennen kuljetussopimuksen tekemistä tapahtuva sopiminen) 1 kohdassa mainittujen kuormaulottuman ylittävien tai suurkuormausvaunuissa kuljetettavien tavaroiden kuljettamisesta.

Tilauksesta on käytävä ilmi seuraavat tiedot:

- lähettäjän nimi ja osoite;
- lähetysasema;
- tavarán nimi, kolli- ja vaunumäärä suunnitellulle kuljetukselle (kuljetusajanjaksolle);
- määrämaa;
- määräasema;
- tavarán vastaanottajan nimi ja osoite;

- Suomen ja Venäjän väliset rautatieraja-asemat, joiden kautta tavara luovutetaan.

Lähettiläjä ja lähetysmaahan kuljetusyhtiö voivat tarvittaessa sopia tarkemmin muista tilauksessa ilmoitettavista tiedoista.

Tilauksen liitteeksi laitetaan kuormauspiirustus, josta käy ilmi:

- kuorman paino;
- kuorman ulkomitat, myös kuorman ulointen kohtien koordinaatit päätyprojektiona suhteessa kiskon harjaan ja radan keskilinjaan (vaunun lattian korkeus on pakollinen tieto);
- kuorman painopisteen koordinaatit korkeussuunnassa (suhteessa tukipintaan) sekä kuorman leveyden ja pituuden suunnassa. Lisäksi ulottumamittojen laskennallisen ylityksen tapauksessa ilmoitetaan etäisyydet kuorman uloimmista kohdista kuorman painopisteeseen pitkittäissuunnassa.

Kuormauspiirustus voidaan toimittaa myös sähköisessä muodossa.

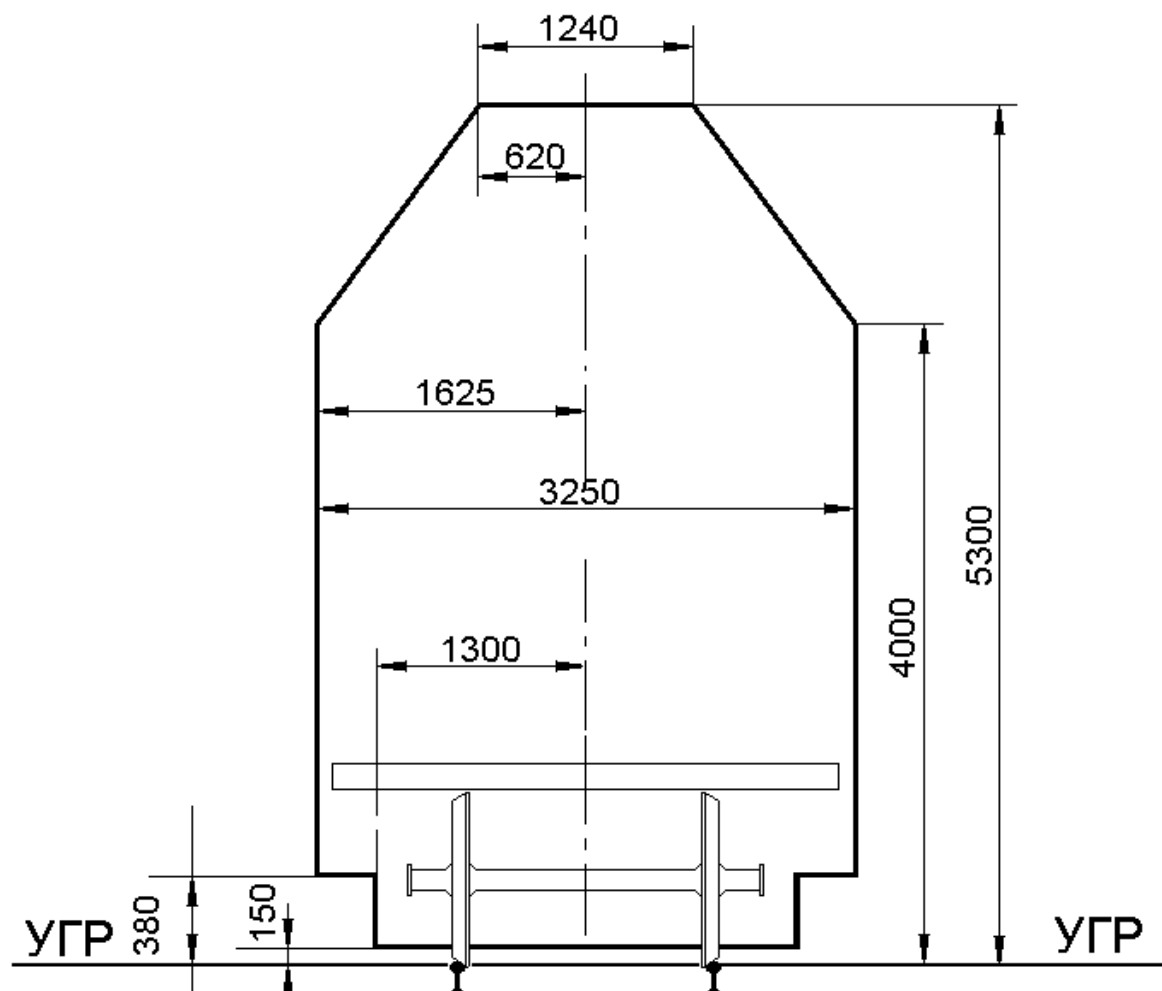
- 1.3. Lähetysmaahan kuljetusyhtiö tarkastaa lähettiläjän tilauksen ja sopii kuljetusyhtiöiden välillä sovitulla tavalla kuljetuksesta sen kuljetusyhtiön kanssa, jolle kuorma luovutetaan rautatieraja-asemalla.

Kuljetusyhtiö ilmoittaa lähettiläjälle vastauksesta, joka saadaan etukäteissopimuspyyntöön (ennen kuljetussopimuksen tekemistä tapahtuvaan sopimiseen).

Kuljetukselle lähettiläjän tilauksen mukaiseen määränpäähän ja tavaramäärälle saatu hyväksyntä on voimassa enintään 12 kuukautta.

Hyväksytyt kuormauspiirustukset ovat voimassa niiden hyväksymispäivästä lukien siihen saakka, kunnes niitä koskevat määräykset muuttuvat.

- 1.4. Jos tavarahan kuljetus (tai tavaroiden kuljetusjakso) siirtyy tämän liitteen kohdan 1.2 mukaisessa alkuperäisessä tilauksessa ilmoitetusta tai aiemmin sovitettu kuljetus toteutetaan uudestaan samanlaisena, lähettiläjä tekee lisätilauksen ja pyytää sopimaan uuden erikoiskuljetus- tai suurkuormausvaunukuljetusajan ja viittaa kuljetusyhtiön aikaisempaan ilmoitusnumeroon ja päivämäärään, kuormauspiirustusnumeroihin ja kuljetusajanjaksoon.
- 1.5. Jos erikois- tai suurkuormausvaunukuljetuksesta on etukäteissopiminen olemassa (ennen kuljetussopimuksen tekemistä tapahtuva), lähettiläjä tekee kuljetusyhtiölle tilauksen näiden tavaroiden kuljettamisesta lähetysmaassa sovellettavaksi tulevan lainsäädännön mukaisesti.

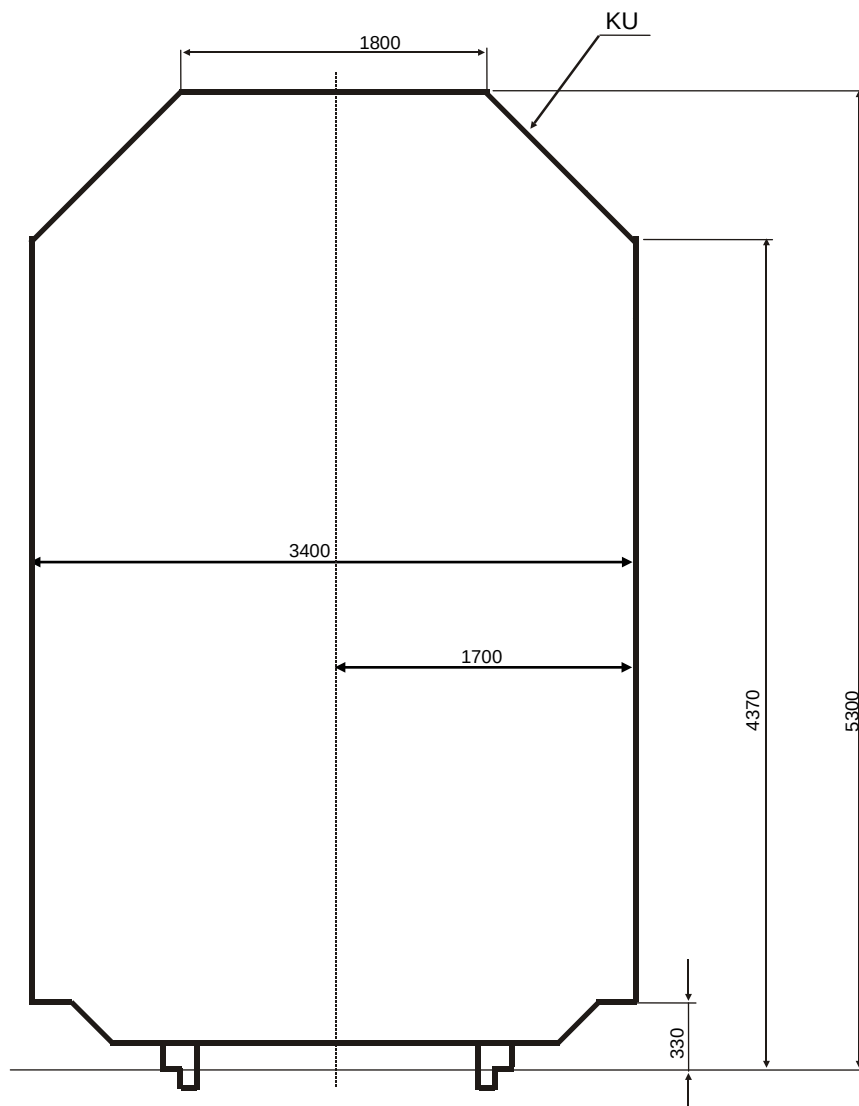

Kuva 1. Kuormaulottuma Venäjän rataverkolla
УГР = kiskon harja

Kuormaulottuman mitat Venäjän rataverkolla

H, mm	B, mm	H, mm	B, mm	H, mm	B, mm
380-3999	1625	4430	1292	4870	951
4000	1625	4440	1284	4880	944
4010	1617	4450	1276	4890	937
4020	1609	4460	1268	4900	930
4030	1601	4470	1260	4910	922
4040	1593	4480	1252	4920	915
4050	1585	4490	1245	4930	908
4060	1577	4500	1238	4940	901
4070	1569	4510	1230	4950	893
4080	1561	4520	1222	4960	885
4090	1554	4530	1214	4970	877
4100	1548	4540	1206	4980	869
4110	1540	4550	1198	4990	861
4120	1532	4560	1190	5000	853
4130	1524	4570	1183	5010	845
4140	1516	4580	1176	5020	837
4150	1509	4590	1169	5030	829
4160	1502	4600	1162	5040	821
4170	1495	4610	1154	5050	813
4180	1487	4620	1146	5060	805
4190	1479	4630	1138	5070	797
4200	1471	4640	1130	5080	789
4210	1463	4650	1122	5090	782
4220	1455	4660	1114	5100	775
4230	1447	4670	1106	5110	767
4240	1439	4680	1098	5120	759
4250	1431	4690	1091	5130	751
4260	1423	4700	1084	5140	743
4270	1415	4710	1076	5150	735
4280	1407	4720	1068	5160	727
4290	1400	4730	1060	5170	719
4300	1392	4740	1052	5180	711
4310	1385	4750	1044	5190	704
4320	1378	4760	1036	5200	697
4330	1371	4770	1028	5210	689
4340	1363	4780	1021	5220	681
4350	1355	4790	1014	5230	673
4360	1347	4800	1007	5240	665
4370	1339	4810	999	5250	657
4380	1331	4820	991	5260	649
4390	1323	4830	983	5270	641
4400	1316	4840	975	5280	634
4410	1308	4850	967	5290	627
4420	1300	4860	959	5300	620

Etäisyydet (B) pystysuorasta tasosta, joka kulkee radan keskilinjaa kautta ulottumien ääriivapisteisiin kyseisellä korkeudella (H) kiskon harjasta mitattuna.

Kuva 3. Kuormaulottuma Suomen rataverkolla

Kuormaulottuman mitat Suomen rataverkolla

Korkeus kiskon selästä, H mm	B, mm	Korkeus kiskon selästä, H mm	B, mm	Korkeus kiskon selästä, H mm	B, mm	Korkeus kiskon selästä, H mm	B, mm
<4370	1700	4610	1494	4850	1287	5090	1081
4380	1691	4620	1485	4860	1278	5100	1072
4390	1683	4630	1476	4870	1270	5110	1063
4400	1674	4640	1468	4880	1261	5120	1055
4410	1666	4650	1459	4890	1253	5130	1046
4420	1657	4660	1451	4900	1244	5140	1038
4430	1648	4670	1442	4910	1235	5150	1029
4440	1640	4680	1433	4920	1227	5160	1020
4450	1631	4690	1425	4930	1218	5170	1012
4460	1623	4700	1416	4940	1210	5180	1003
4470	1614	4710	1408	4950	1201	5190	995
4480	1605	4720	1399	4960	1192	5200	986
4490	1597	4730	1390	4970	1184	5210	977
4500	1588	4740	1382	4980	1175	5220	969
4510	1580	4750	1373	4990	1167	5230	960
4520	1571	4760	1365	5000	1158	5240	952
4530	1562	4770	1356	5010	1149	5250	943
4540	1554	4780	1347	5020	1141	5260	934
4550	1545	4790	1339	5030	1132	5270	926
4560	1537	4800	1330	5040	1124	5280	917
4570	1528	4810	1322	5050	1115	5290	909
4580	1519	4820	1313	5060	1106	5300	900
4590	1511	4830	1304	5070	1098	–	–
4600	1502	4840	1296	5080	1089	–	–

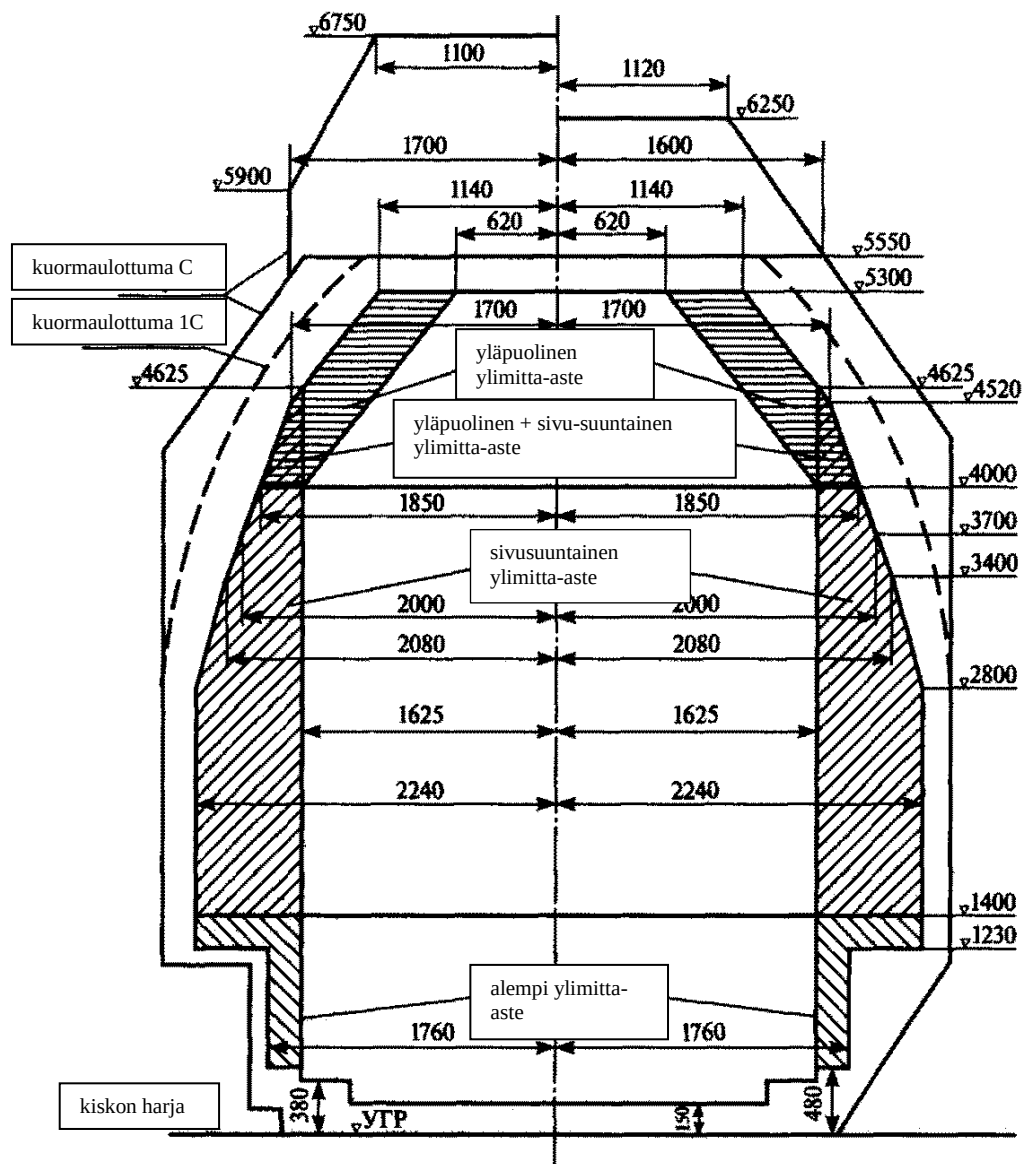
Etäisyydet (B) pystysuorasta tasosta, joka kulkee radan keskilinjan kautta ulottumien ääriviivapisteisiin kyseisellä korkeudella (H) kiskon harjasta mitattuna.

2. Kuormaulottuman ylittävien tavaroiden luokittelu

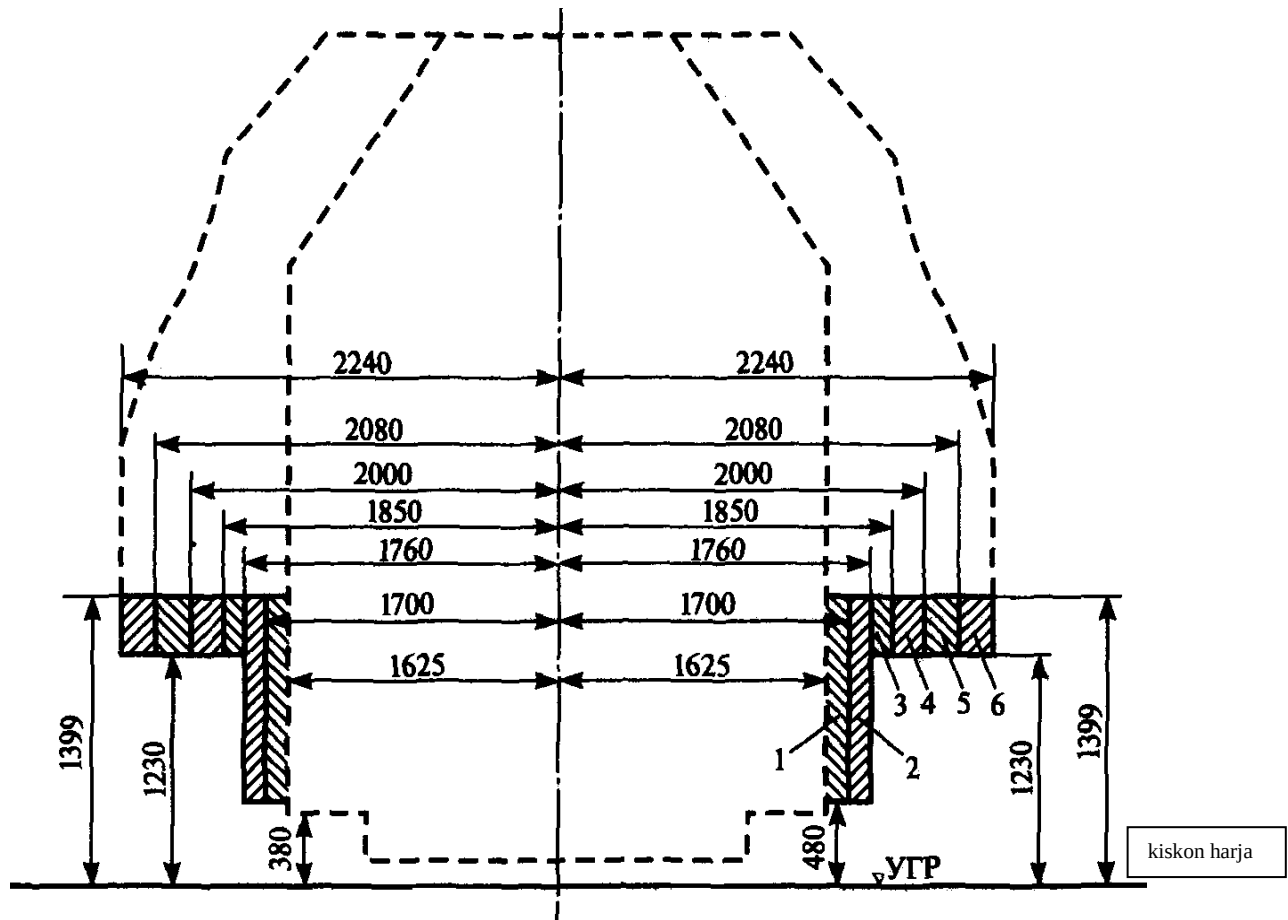
Tavara pakkauksineen ja kiinnikkeineen ei ole kuormaulottuman mukainen, jos se kuormattuna avovaunuun, joka on suoralla ja tasaisella rataosuudella ja vaunun pitkittäinen pystysuora symmetriataso on radan keskilinjan mukainen, ylittää kuormaulottuman, tai on muuten kuormaulottuman mukainen, mutta kaarteissa ylittää enimmäismitat.

2.1. Venäjän kuormaulottuman ylittävien tavaroiden luokittelu

- 2.1.1. Ylimitta-asteen alueita (kuva 4) erotellaan kolme sen mukaisesti, kuinka korkealla kiskonharjasta tavara menee kuormaulottuman yli:
- alempi ylimitta-asteen alue 480 – 1229 mm:n korkeudella, kun etäisyys radan keskilinjaan on 1626 – 1760 mm, ja 1230 – 1399 mm:n korkeudella, kun etäisyys on 1626 – 2240 mm;
 - sivusuuntainen ylimitta-asteen alue 1400 – 4000 mm:n korkeudella;
 - yläpuolinen ylimitta-asteen alue 4001 – 5300 mm:n korkeudella.
- Yläpuolisen ylimitta-asteen alueelle menevien tavaroiden kuljettamiseksi kaksiraiteisilla osuuksilla määritellään lisäksi yhdistetty sivusuuntainen ja yläpuolinen ylimitta-asteisuus: kiskonharjasta 4001 – 4625 mm:n korkeudelle, kun etäisyys radan keskilinjasta on 1625 mm aina ylimitta-asteen enimmäisrajaan saakka.
- 2.1.2. Ylimitta-asteet määritetään siitä, kuinka paljon tavara menee kohdassa 2.1.1 mainittujen kuormaulottuman päämittojen yli:
- alemman ylimitta-asteen alueella 6 tasoa (kuva 5);
 - sivusuuntaisen ylimitta-asteen alueella 6 tasoa;
 - yläpuolisen ylimitta-asteen alueella 3 tasoa.
- 2.1.3. Ylimitta-asteen taso määräytyy paitsi tavarat ollessa kuormattuna suoralla rataosuudella, myös ottaen huomioon vaunun kulku kaarteissa. Jos tavara ulottuu kaarteessa mittavaunun ulottumien ulkopuolelle, voidaan tavaralle määrittää laskennallinen ylittaisuus. Laskennallinen ylimitta-aste on määriteltävä, jos
- tavarat ovat pitkiä ja tuetaan yhden vaunun kannatukselle ja tavarat pituuden suhde vaunun telikeskiöväliin on yli 1,41;
 - tavarat kuljetetaan yhteenkytketyissä matalalattiaisissa avovaunuryhmissä tuettuna kahden vaunun kannatukselle;
 - kuljetetaan vaunuissa, joiden telikeskiövälin pituus on vähintään 17 metriä, lukuun ottamatta kontteja ja puutavaraa, kun kuljetus tapahtuu niiden kuljettamiseen erityisesti tarkoitetuissa matalalattiaisissa avovaunuissa.
- 2.1.4. Tavarat ylittävät kuormaulottuman erityisellä tavalla, jos ne vaunuun kuormattuna ulottuvat ylimitta-astealueiden ulkopuolelle tai kuormaulottuman ulkopuolelle alemmalla ylimitta-asteen alueella (alle 480 mm kiskonharjasta) tai yläpuolisen ylimitta-asteen alueella (yli 5300 mm kiskonharjasta). Erityinen kuormaulottuman ylitys voi olla alemman, sivusuuntaisen tai yläpuolisen ylimitta-asteen alueella. Yli 5300 mm korkea erityinen kuormaulottuman ylitys on pystysuuntainen ylitys.
- 2.1.5. Tarkastuskehikon avulla kuljetetaan tavarat, jotka ylittävät kuormaulottuman erityisesti sekä tavarat, joiden ylimitta-aste on tasolla 6 alimmalla tai sivusuuntaisella alueella.

Kuva 4. Alemman, sivusuuntaisen ja yläpuolisen ylimitta-asteen vyöhykkeet (viivoitettu alue)

Kuva 5. Ylimitta-asteet 1-6 alemmalla alueella (viivoitettu)

2.2. Suomen kuormaulottuman ylittävien tavaroiden luokittelu

Liikkuva kalusto ja tavarat luokitellaan Suomen rautateillä kuormaulottuman ylittäviksi ja kuljetetaan erikoiskuljetusehdoilla, jos liikkuvan kaluston osa, tavara tai pakkaus ylittää Suomen rautateiden kuormaulottuman, joka on selostettu kuvassa 3 ja taulukossa 2.